

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH,

HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARA AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 CÉNTIMS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Números atrassats 20 céntims

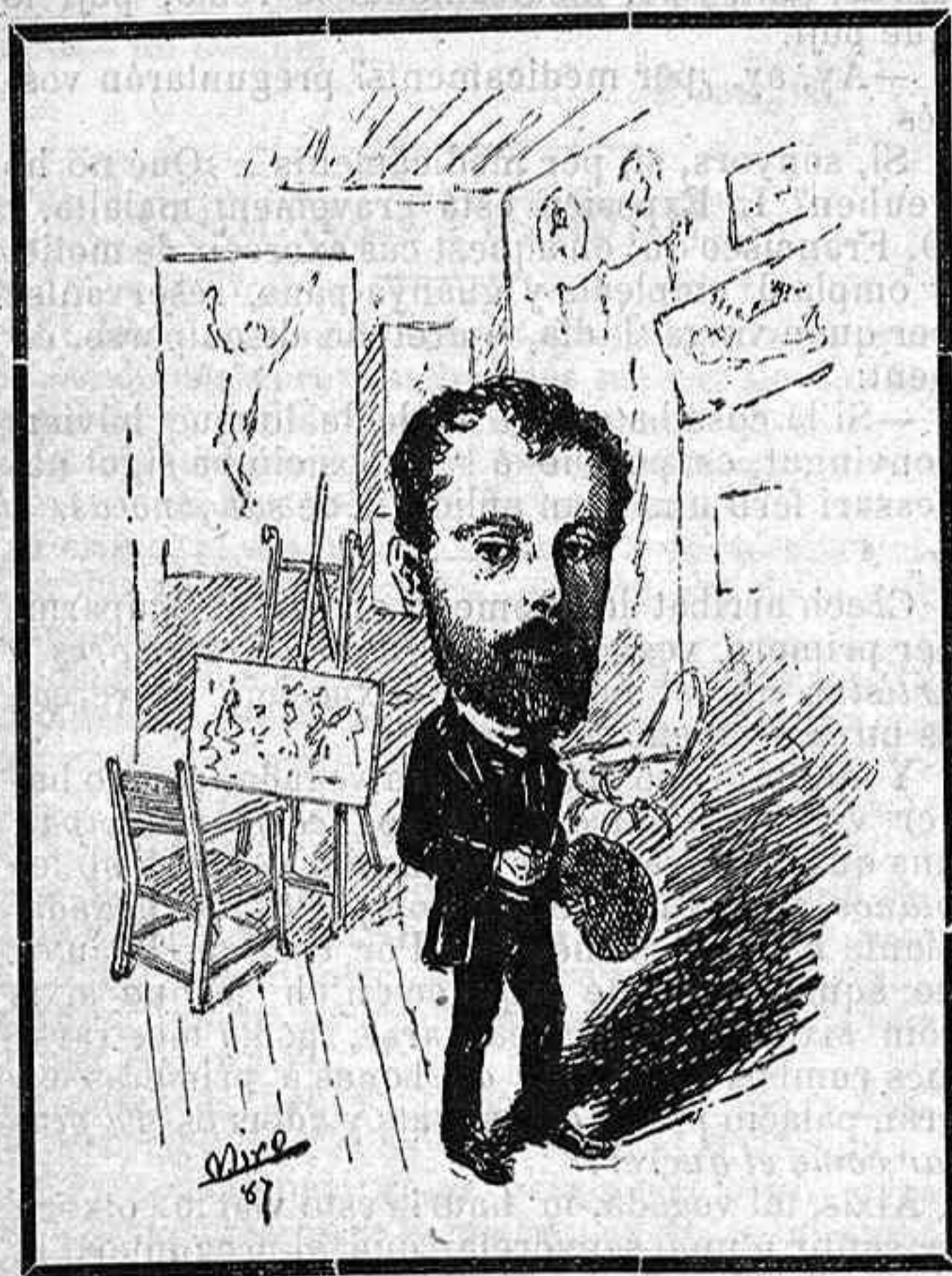
ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas.
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

CAPS DE BROT.

SIMÓN GÓMEZ.

Fou un pintor de talent,
mort en edat en que encara
no havia pogut donar
los fruyts que d' ell s' esperavan.

COSAS DE CASA.

Pares que teniu fills per colocar ¿voléu qu' us donga un bon consell?

Quan surtin de las aulas, agraciats ab un títol académich, pero massa joves encare per crearse una bona clientela, si desitjéu que no 's quedin com uns estaquiots, dirigiuvos resoltament al ciudadá benemérit, presteuvos á formar part del gran consell de l' Exposició universal, y fentli present que teniu un noy ó dos ó tres disponibles, veuréu lograt al instant vostre propòsit.

Si, com á arcalde constitucional, no pot enquirlos en qualsevol oficina de Casa la Ciutat, perque totas están plenas; si com á president de la Junta de la Casa de Lactancia, no pot destinarlos un bressol gratuhit, perque aixó fins á cert punt seria ofendre la susceptipilitat de un jove de carrera; veuréu que com á iniciador, director y *factotum* del gran certamen universal los hi obra de bat á bat las portas.

Ignoro si D. Francisco de Paula tè patent del govern, com inventor de cárrechs y d' empleos; pero 'm consta que son ja tants los que no sabent ahont darla pasturan pèls jardins del Parch, que ab una mica més que aixó duri, los mestres de casas y manobras se veurán obligats á plegar per falta d' espay ahont moure's.

Aquest preàmbul reconeix per causa una noticia de cert periódich local, respecte á la colocació que han obtingut ultimament los fills de un ilustre arquitecto, autor de una universitat que sembla un quartel, y 'ls de un no menos ilustre jurisconsult. president de no sè quina comissió y capadre de un partit polítich que, ostensiblement al menos, no es lo bando mateix en que milita 'l ciudadá benemérit.

Per colocar á un dels fills de aquest últim, no s'ha presentat lo més petit obstacle. Li ha bastat mostrar lo títol de arquitecto, per veures atés desde 'l primer moment. Lo títol de arquitecto es avuy un talismán poderosíssim. Més arquitectos hi haguès que se li presentessin més ne colocaria D. Francisco. Ara com ara t'è la ceba de l'arquitectura. Jo fins m'hi arribat á creure que 'l dia menos pensat demana que l' inichin en una logia masónica, no més que pèl gust d' entrar en relacions íntimas ab lo *Gran Arquitecto del Univers*.

A l' altre fill del ilustre juriconsult á qui 'm refereixo, ja era més difícil complaure'l. Aquest no es arquitecto; es metje.

Pero tant se val: lo seu papá estava vivament interessat en colocarlo, may siga sinó per evitar diferencias, disgustos y rivalitats dintre de la familia, y s'ha sortit ab la seva. No faltava més.

Vostés preguntarán sens dupte que t'è que veure la Medicina ab las obras de la Exposició, perque realment no hi ha metje capás de salvar á un malalt tant grave com lo descabellat projecte del Arcalde; com no hi ha tampoch fregas ni cordials que bastin per reaccionar ó alentar l' esperit públich, cada dia més fret, més indiferent y més apátich.

Pero en las obras de l' Exposició hi ha alguns treballadors ¿comprehen?... al millor dia un treballador pot caure de una bastida ¿están?... pot trencarse un bras ó una cama, ó ensorrarse una costella... ¿veritat?... Donchs per aquest cas y únicament per aquest cas s'ha nombrat un metje adscrit á las obras, y 'l nombrament ha recaygut precisament en lo fill del juriconsult ilustre, president *gratuhit* de no s'è quina comissió y capadre de un partit polítich adversari, ostensiblement al menós, del bando fusionista, en que milita 'l ciudadá benemérit.

No s'ols s'ha establert ab motiu de la ditxosa Exposició, un gran viver d' empleats sedentaris, sinó que aixamplantse tot lo possible l' órbita de l' empleomania, s'ha creat ademés un cos de *commis voyageurs*, encarregats de recorre la Seca, la Meca y la Vall de Andorra, pregonant per tot arreu las excelencias del certámen universal de Barcelona.

—Ja que 'ls expositors no venen, haurán dit los iniciadors del tinglado, será precís anarlos á buscar.

Y allá van viatjants, á xalarse y divertir-se.

Lo mateix D. Francisco de Paula que ab lo seu viatge á Madrit va immortalisarse, podrá donarlos una pauta segura de com se fan aquestas cosas. Es precís presentarse á tot arreu, ab molta prosopopeya; elegir la millor fonda y de la fonda millor triar lo millor quarto; donar convits per qualsevol excusa y destapar xampany á dojo. De aquesta manera será fácil que 'ls expositors s'animin una mica y vingan, encara que no siga mes que per la curiositat de veure si es tant próspera y tant felís com diuhen la moderna Xauxa. Si no venen ni aixís, haurém de confessar que no tenen entranyas.

Tots aquests dispendis de sous, empleos y comissions no vaig observar que figuressen en lo pressupost de gastos, publicat en alguns periódichs, á tenor del qual l' import de l' Exposició, pagat tot, no havia de arribar de bon tros á sis milions de pessetas.

Desd' ara m'imagino 'ls apuros del Sr. Gasull,

ell qu' es tant quisquillós, lo dia que á l' Ajuntament toquin á passar comptes. Al menos si la cosa surt una mica cara, ja 'ns ho cobrarem ab riallas y gresca.

Succehirá alló mateix que ha passat fa poch ab lo primer dictamen de valoració de las *pajareras* del famós Serrano Casanova.

—Demano que 's presentin tals y quals comptes: dirá ab véu farrenya l' implacable regidor de la Barceloneta.

—Los comptes que demana 'l Sr. Gasull, responderá l' Arcalde, obran en secretaria, y allá 'ls pot veure sempre que tinga gust.

—Ara mateix.

Y sense més dilacions, de una gambada se 'n anirá á secretaria, y allá li dirán que 'ls comptes no hi son.

—Pero si l' arcalde ara mateix acaba de dirme que hi eran y que 'ls podia veure.

—En efecte, quan l' arcalde ho deya encare eran aquí; pero fa dos segons y mitj que se 'ls han emportat.

Lo Sr. Gasull se quedarà ab un pam de nas, mentres Barcelona preguntará severa é indignada:

—¿Es aquesta la manera que teniu de administrar los meus interessos? ¿Qué féu insensats?

Y responderá 'l Sr. Cabot, portant-veus de la majoria:

—Vaja, pubilleta, calmat que no fém res de mal... Mira si som ignocents, qu' estém jugant á fet ab en Gasull.

Per arreglar satisfactoriament los comptes de l' Exposició, coneix un medi molt senzill.

Bastará dividir las partidas en dos grupos. Per obras, tant, y per medicaments lo resto, puji lo que puji.

—Ay, ay, ¿per medicaments? preguntarán vostés.

Si, senyors, sí, per medicaments... ¿Qué no ho veuhen? L' Exposició está gravement malalta, y D. Francisco qu' en aquest cas exerceix de metje, l' ompla d' empleats y guanya-pans, reservantse per quan vinga 'l dia, 'l dret de disculparse, dihent:

—Si la cosa ha costat doble de lo que havíam convingut, es perque á l' Exposició ha sigut necessari ferli una gran aplicació de *sangoneras*.

Crech arribat lo moment oportú de ocuparme per primera vegada del *Refugio de escritores y artistas*, que al igual de l' Exposició universal, es un pensament *manqué*.

Y me 'n ocupo per primera vegada, per no haver vist fins l' altre dia en lo *Teatro Principal*, uns quadros fixats á las parets del vestibul, ab los *planos* del edifici-refugi, compostos de fatxada, planta baixa y primer pis. Per cert que l' autor de aquest projecte arquitectónich, ja que aixís com aixís no ha de realisarse, podia mostrarse més rumbós y dibuixar de bonas á primeras un gran palacio plé de comoditats y adornos. *El pintar como el querer*.

Aixís, tal vegada, m' hauría esto'viat lo botxorn de sentir á una senyoreta, que al preguntarli la seva mamá qu' era aquell edifici, va respondre, ab ayre de protecció:

—L' hospici dels escriptors.

Jo com á tal, protesto cent y mil vegadas contra l' idea de que 'ls qu' escribím, tinguém de anar á acabar los nostres dias al fondo de un hospici.

Encare que en un país com lo nostre en que 's llegeix tant poch y 'ls treballs intellectuals no s' aprecian, l' ofici d' escriptor no ofereix un porvenir massa brillant, casi m' atreueixo á assegurar que dels cent que manejen la ploma, los noranta vuyt, protestarán ab mí contra l' idea de anar á morir en un hospici. Los escriptors de Barcelona qui més qui menos, fá la viu y viu, sense trampas, ni embolichs, á qual efecte procura passársela modestament, sense estirar més la cama de lo que li permet lo llensol, de lo qual resulta que 'l pensament de crear un hospici, si no fos inoportú, seria sempre repugnant.

Ignoro qui pujan ser ara com ara 'ls mantenedors de aquest projecte. Me consta únicament que alguns que al principi van entrarhi de bona fé, han anat sortinse'n, anunciantho en los periódichs. Tampoch intento desentranyar la causa de tant repetidas desercions.

¿Es que hi ha algú que necessita de la idea del *Refugi* com de una patent per moure 'ls sentiments filantrópichs del públich, á fi de donar funcions de teatro y altres espectacles més ó menos lucratius?

En aquest cas lo públich que contribuheix á la cosa, té un dret indiscutible á coneixe puntualment y ab exactitut la inversió ó 'l destí que s' ha donat á las cantitats allegadas en tots conceptes, fins avuy dia.

Si opina lo mateix la direcció del *Refugi* respecte á un punt tant delicat, farà molt bé trayent dels tres quadros del *Teatro Principal*, aquells planos que després de tot no son més que una falornia, y colocanhi en cambi un estat de comptes ben detalladet, y una llista dels socios de la Institució ó siga dels escriptors y artistas que creuen que Barcelona está en lo cas de brindarnos un hospici.

P. DEL O.

CORONAS FÚNEBRES.

Ab las coronas fúnebres passa'lo mateix que ab las demés coronas: qui las mereix no las té, y qui las té molts cops no las mereix.

La hipocressia humana es tan gran, que arriba á extendres fins més allá de la tomba.

Perque, ja ho poden mirar pèl cantó que vulgan, los recorts funeraris no son res de lo que semblan.

Preguntin sobre l' assumpto á tots los que 'n compran y á tots los que 'n venen, y sabrán cosas curiosíssimas.

—Hi ha persona—'m deya un quinquillayre—qu' entra á comprar una corona ribent, y no 's posa séria fins que parlém del preu. Tothom regateja, ni que sigui un ral: no hi trobat may ningú que 'm digués:—Còntime'n lo que sigui, perque 'l mort per qui ha de servir se mereix qualsevol cosa.—

Las viudas, sobre tot al any primer, no 's descuayan may de dedicar un recort al seu difunt.

Devegadas hi van solas, pera guardar una mica las apariencias; pero la major part de las ocasions se n' entran totas satisfetas á cal quinquillayre, á concertar una corona pèl mort en companyia del viu.

—¿Qué 't sembla? ¿Comprémli aquesta?—diuhen dirigintse al nou marit, ó al marit en perspectiva ó á un fulano qu' es una cosa encara pitjor.

—Tú dirás; aixó es cosa tèva: jo no li coneixia 'ls gustos.

—No 't pensis; respecte á gust, no era home que 'n gastès gayre; á n' ell sí que tot li era patria.

—¿Y donchs cómprali qualsevol tontería! Té, aquesta corona de semprevivas es lo que basta.

—¿Aquesta que sembla un tortell?

—Sí. ¿Qué tè de particular?

—¿Fuig, fuig! Los coneguts que la veyessin se pensarian que me 'n burlo.

—Donchs tú mateixa: escullne una que á n' ell li haja d' agradar.

—¿Vès, no 'm fassis riure! Mira, li podém comprar aquesta de vidrets negres y blanchs...

—¿Sí? ¿qué no hi véus? Repara la etiqueta que diu: *cincuenta pesetas*...

—¿Jesús, María, Joseph! ¿deu duros? ¿Dèu me 'n quart! Estich segura que fins á n' ell li sabría greu que gastès tants diners ab aquestas cosas.

—¿Qué era avaro?

—Precisament avaro, nó; pero d' aixó de las coronas y obsequis als difunts, sempre se 'n reya.

—¿Ah! ¿sí? Pues sent aixís, lo millor será no portarli res...

—Noy, es veritat: deixémho corre.—

No faltan, per xó, personas de cor sensible que obran de bona fé y van á comprar coronas per la familia difunta, ab la mateixa serietat que si anessin á comprar un parell de sabatas á la Tapiñeria.

—Dèu lo quart. ¿Tindria coronas baratetas?

—De tots los preus que vulgui: vosté mateixa, trihi.

—¿Quánt es aquesta?

—Un duro.

—¿Ja es per criatura?

—¿Ah! No senyora: es per un cos gran.

—Es que una servidora 'n voldria tres, una per cada criatura morta... ¡Ay, senyor! ¡quán hi penso!

—¿Sí, ja ho crech, es un verdader sentiment! Pèl demés, las coronas infantils son aquestas: tingui; fortas, elegants y baratas: quatre pessetas cada una.

—Escolti; ¿qué no 'n tindria una que poguès servir per totas tres criaturas á la vegada?

—Per supuesto: aquí hont diu *A mi hijo*, s' hi anyadeixen dugas lletras y dirá *A mis hijos*.

—¿Hicos? Es que n' hi ha un qu' era una nena..... ¡Ay, Senyor! ¡una criatura tan aixerida y tan...!

—No hi fa res: las coronas son de *ambos sexos*: tan poden servir per noys com per noyas.

—Bueno, bueno, vostés ho saben millor que una servidora; pòsimhi aquestas lletras que diu, y emboliquimela.—

Si 'ls morts poguessin véure lo que passa fora del ninxo y estessin autorisats per riure, se 'n farian uns tips de debó.

Naturalment: ¡cóm no hauria de riure la dona morta á disgustos pèl seu marit, al véure que aquest li porta una corona que diu *¡A mi idolatrada esposa!*

¡Cóm no hauria de pèndresho á broma l' oncle que vejés al nebot que l' ha hereditat, penjantli davant de la lápida uns llassos ab aquesta inscripció: *¡A mi malogrado y querido tío!*

Per més que hi dedicat al assumpto llargas horas de meditació, may he pogut averiguar l' intringulis que pot tenir una corona fúnebre.

Uns diuhen que 'ls recorts als morts no son

mès que un homenaje á la vanitat dels vius. Altres asseguran que aquesta costum està fomentada ocultament pels fabricants de flors artificials.

N' hi han que opinan que aquesta demostració feta al cos es un despreci pèl ànima.

—¿Per qué—deya jo á un viudo—no va á portar una corona á la seva dona aquest any?

—No cal: l' any passat n' hi vareig dedicar una de llauna que li servirà per tota la vida.—

En cambi, un heretje que no creu en res y sol riures fins de lo mès sagrat, no 's descuyda cap any, en aquestos días, d' anar á penjar una corona davant del ninxo de la seva sogra.

—Ho faig aixís—diu ell—perque, ab la excusa de la corona, pego un vistasso á la lápida per veure si està ben forta y assegurada. ¡Dèu nos quart que aquella fiera tornès á escaparse de la sepultura!

A. MARCH.

AL MIRALL.

SONET.

Ja t' he aburrit, mirall; ja no m' agradas;
emblem de vritat y conveniencia
vareig jutjarte un temps, y ma conciencia
va benehirte al menos cent vegadas.
Mes ¡ay! en lloch de farsas desterradas,
en lloch de ta suposta transcendencia,
he vist en ta preciosa trasparencia
motiu de mil mentidas extremadas.

Perque ja, d' element de vritat pura,
avuy passas á ser objecte fútil
¡del que 's val l' enganyosa compostural
avuy te llenso jo per trasto inútil;
puig encegantse ab tú la dona hermosa
se converteix en fátua y pretenciosa.

S. GOMILA.

SALO PARES.

UN PINTOR NOU.

Colón, descubridor de América fa prop de quatre cents anys, acaba de realisar un altre descubriment, menos important sens dupte, digne empero de ser consignat ab lletres de motllo.

En efecte, l' immortal genovés ha descubert fa pochs días á un nou pintor catalá.

La conferencia de Colón ab los sabis de Salamanca es l' assumpto del quadro que la senmana passada cridava l' atenció de las personas que acostuman á visitar lo Saló Parés. Los inteligents se paravan llarga estona á contemplarlo, y generalment ne parlavan ab elogi; los profans sentían al veure'l, aquell *quid* inexplicable, que produheixen totes las emociones artísticas.

—¿De qui es aquesta tela? vaig preguntar.

—De 'n Brull.

—¿Brull?... ¿Y qui es aquest Brull?

—Un jove de vintidos anys. Era una criatura encare quan rebé las primeras lliçons de 'n Simón Gómez. Més tart trobá un protector decidit, un tal Sr. Garriga, fabricant, que ha tingut lo bon acert d' enviarlo á París, passantli una pensio-neta. Fruyt dels seus estudis y manifestació dels seus progressos es aquest quadro. ¿Qué n' hi sembla?

¿Qué me 'n sembla? Vaig á dirho ab tota franquesa.

Recordo á un condeixeble mèu de la classe de Retórica y Poética, xicot de molt esperit, que 'l día que 'l catedràtich va invitarnos per primera vegada á presentarli una mostra del nostre talent poètich, ell, de bonas á primeras, va compareixe ab un *Sonet*.

—Amigo! va dirli 'l catedràtich: ¿Qué no sab que 'l *Sonet* es la composició mès difícil?

—Per aixó mateix, va respondre l' estudiant: comensar per una cosa fácil no tè cap mèrit.

Y ara haig de dir que 'l *Sonet* aquell, sense ser un modelo, revelava magníficas disposicions pèl cultiu de la poesia.

En Brull ha comensat també per un *Sonet* pictòrich. Un quadro de historia es sempre difícil; pero ho ha de ser molt mès quan la figura principal es un personatge de la talla de Colón. No es d' estranyar per consegüent que la composició, com á tal, adoleixi de grans defectes. La figura del ilustre navegant es vulgar y no parla, per mès que tinga la má sobre 'l globo terráqueo; y naturalment, com qu' ell no parla, los vuit personatjes que 'l rodejan — quatre per banda — no se l' escoltan.

De aquests personatjes, n' hi ha un en primer terme, un frare descals, empolaynat ab una magnífica capa pluvial, á pesar de que aquesta prenda de vestir de carácter litúrgich no es la mès apropiat per assistir á una conferencia científica.

Si en la testa del conferenciant no hi brilla 'l geni, careixen de expressió adecuada la dels seus oyents. No s' hi traslluheix en cap d' ellas ni l' animadversió, ni la desconfiansa envers las teorías del immortal genovés, ni tampoch l' interés que per la seva novetat podia despertarse en algún de aquells sabis.

Ja veuen si hi ha defectes, y defectes fundamentals en aquest quadro.

—¿Y de aixó—interromperá 'l lector—ha gosat á dirne un *sonet pictòrich*? ¿Qué tè, donchs, aquest quadro que siga digne d' alabansa?

M' explicarè:

***

Tè lo que tenen pocas obras, inclusas algunas que portan al péu lo passaport de una firma acreditada.

Hi ha en ella alló que no s' adquireix ab l' estudi, per ser dó de la naturalesa: un instint admirable, una armonía deleytosa, un sentiment del color que pasma, una habilitat en la factura que recorda als mestres de primera forsa.

Ja veuen si hi há.

Dessota de la pell de aquellas caras y d' aquellas mans hi corra la sanch: lo tapís de la taula y las vestiduras son verdaders portentos y si un donaría una nata al autor per alló del frare descals de la capa pluvial, ab la mateixa má l' acariciaria, dihentli:

—Mestre, aquesta capa no pot pintarse millor.

Lo conjunt del quadro atrau y si un se posa á examinarlo detingudament, queda sorprés al contemplar al costat de tanta inexperiencia de fondo, tants primors de forma.

Es mès que un ensaig felís; es la revelació de una personalitat artística.

***

Jo que aixís ho considero, rompo 'l silenci que m' havia imposat davant de las obras mès ó menos bonicas, de pur carácter mercantil, que solen exposarse en lo Saló Parés, per dir al Sr. Brull

UNA ADVERTENCIA.

FARMÀCIA

—Miri, Dominguet, procuri que no 'l vegi més per casa.
—Molt bè... (Ja fare de modo, quan ell vingui, d' amagarme.)

que no desmayi... pero sobre tot que no s' engreheixi.

Molt li falta encare per arribar al terme del camí; pero ab las condicions que l' adornan hi arribará felisment, si demana consells al estudi y á la reflexió.

Per emprendre 'l viatge tè bitllet de primera.
Procuri que 'l tren no descarrili.

FRÀ JUNCOSA.

LOS PRIMERS FRETS.

Son los més frets de tots.

Las personas, y fins las bestias, s' acostuman á qualsevol cosa. Y 'l fret es una cosa com las demés, encara que una mica més fresca que las altres.

La primera sacudida descendent del termómetro es la que impresiona: de las que segueixen ningú 'n fa cas.

Perque es lo que diu tota la gent de bon sentit:

—¿Qué tè que veure que fassi fret? ¿Y á Siberia, no 'n fa més que aquí y s' hi viu?—

Es clar que s' hi viu: bastant malament, es cert; pero aixó es lo de menos, la qüestió es que s' hi viu.

Quan un se passeja per la Rambla y veu com aquí y alla van rodolant las fullas secas, la vista 's fixa en l' entarugat; pero 'l pensament vola, y se 'n va á parar... ¿ahont?

¿A la vora del foch?

¿Al costat de la dona estimada?

No senyors: se 'n va á parar á una sastrería.

No hi ha res que fassi pensar tan en vestirse com lo veure que 'ls arbres se despullen.

Las classes pudientes y acomodadas, tan bon

punt reben aquest melancólich primer avis per boca de las mudas fullas dels plátanos, corran al bassar y fan la corresponent provisió de abrighs.

Però 'ls menos favorecuts per la fortuna no poden precipitarse d' aquesta manera.

L' avis lo reben tan bè, y potser més bè que 'ls altres; pero 's limitan á donarse per enterats y prossegueixen lo sèu camí.

—¡Son los frets primers!—diuhen ells dirigint una mirada impregnada de sentiment, á la punta de la botina!—¡Los primers frets!... ¡Qui sab qui veurá 'ls últims!—

Però desseguida vè la reacció.

Potser—pensen ells—potser tot aixó no será res. La naturalesa es molt capritxosa y devegadas tè ocurrencias admirables. ¿No fa sempre calor á la Habana? Pues aquí també podria ser que succehis lo mateix. Es veritat que encara no ha succehit may; pero, ¡qué diable! tot es comensar. Tal vegada aquest any será 'l primer...—

¡Ja 'ls ho dirán de missas!

Justament aquest any diu que ha de fer uns frets que traspasarán los límits de lo verossímil.

Se gelará l' aygua, se gelará la respiració, se gelarán las paraulas....

Y potser, com deya en Robert, fins se gelarán las conjeturas.

No faltaria més sinó que se 'ns gelés l' arcalde primer, y fariam lo que 's diu un pa com unas hostias.

Jo no sè: tantas revolucions que s' han fet per cosas perfectament trivials, tantas invencions que no serveixen per res, tants càlculs inútils que s' han tirat.... y encara no hi ha hagut cap revolucionari, cap inventor ni cap filosof que haja concebut la superba idea de lograr la abolición del hivern.

Y es que aquí som una colla de caps calents, y 'ns figurém que l' istiu ha de durar sempre.

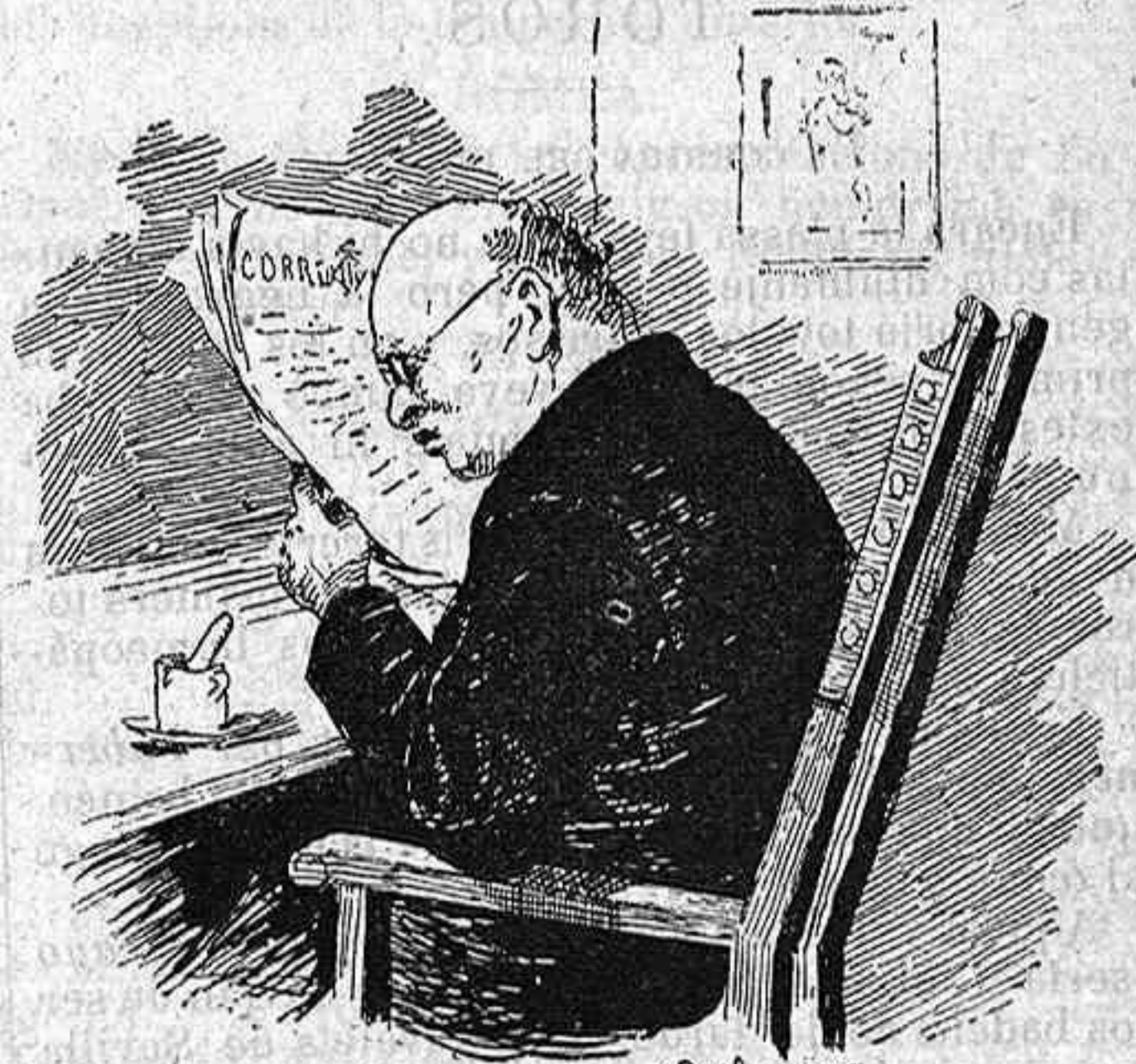
¡Que ho vajan creyent aixís!

Los primers frets ja han arribat, y ja ho veuhen si 'n son de tristos.

Sobre tot per aquell que no tè capa ..

Ni funda cap esperansa en la próxima Exposició.
MATÍAS BONAFÉ.

PRENENT XACOLATA.

AVISO.—Una viuda jóven tomará un cura... ¡Molt bè! Aquest anunci m' agrada: veyám, ara hi passaré.

UN Y UNA.

Hermosa nineta,
reyna del mèu cor,
obra ta boqueta
ó caych mort de amor.

Tos llabis de rosa
y coral del fi,
obra, nina hermosa,
per donarme 'l sí.

No 'm neguis la ditxa
que dóna ¡oh nineta!
sabé 'l que 's desitja...
¡Obra ta boqueta!

Posant fi als agravis
y obehint com vassall,
la nina obra 'ls llabis...
¡y fa un gran badall!

Y mentres estava
l' amant roig de afront,
la nina exclamava:
«¡Aaaaay, quina son!»

SAMUEL DEL PALAU.

TOROS.

LA CORRIDA DEL DIUMENJE.

Encara la plassa feya goig: no hi havia empen-
tas com diumenje passat; pero la negror de la
gent cubria tots los pedrissos, y en los terrats de
primer y segon pís s' hi veyá també molta roba
extesa. Entre la concurrencia s' hi notava gran
número de menors d' edat.

Menors d' edat eran també 'ls toreros y menors
d' edat y desmamats de poch, los dos primers to-
ros de Beriain, petits com globolillos homeopá-
tics y saltadors com pussas.

Figúrinse que 'l primer, conegut per *Taber-
nero*, apenas surt del calabosso, pega tal brinco,
que ab una mica més se 'n va á beure un trago
al *tendido* de sol.

Aquest y 'l seu germá, conegut per *Moncayo*
(seria 'l Moncayo quan era xich) havian de ser
los badelis de la tarde. Los xavalets de Sevilla
van capejarlos ab tota la frescura propia dels 14
ó dels 15 anys; los hi adornaren lo llom ab arre-
cadas ab tot lo *salero* de la terra de la *Vingen der
Carmen*, y Faico y Minuto 'ls mataren á compe-

tencia, guanyant un y altre l' orella, molts aplau-
sos y alguns escanya-pits.

Aquí pot darse per acabada la corrida.

Los quatre colegials d' Elorz, que sortiren des-
prés eran de la pell del dimoni. Magres que no hi
havia ahont posarlos picas, banderillas, ni estoca-
das, ab més mala intenció que un *requeté* y més
descompostos que un xicot d' estudi que no sab
la lliçó.

En la brega del primer, apellidat *Pizarro*, 'l
pobre Faico va perdre l' oremus y la paciència,
y se n' hi va anar lo disparador dels renechs. Ne
deya uns de tants recargolats, que si 'l toro no 's
tapava las orellas era perque estava ocupat en
defensarse. ¡Y qué va costar de matarlo! Cops de
drap sens fi ni compte, punxadas á desdir, trom-
petadas de la presidencia... y per fi de festa una
fregada d' orellas per haver desobehit las ordres
del president, qu' era 'l Sr. Lloret, 'l qual se-
nyor Lloret qu' es barber, sempre tindrà antipa-
tia á la quitxalla, may siga sino perque 'ls xava-
lets no s' afaytan. Y ell empenyat en qu' en Faico
no sortís ilés de las sèvas mans, va afeytarlo, im-
posantli cinch duros de multa.

Guitarro que sortí després, era una guitarra
destrempada. *Minuto* qu' estava més de sort que
'l seu company Faico, va veurese'n un bull.

Vigilante, tercer dels d' Elorz y quint de la co-
rrida, anava á saltar la valla, y un guindilla que
per fugir d' ell l' havia saltada en sentit invers,
se trobá ab l' animallet á rán dels faldons y no
tingué més remey que tirarse á terra.

Recomaném lo procediment á l' autoritat. Quan
lo toro ó siga 'l país embesteix, ajeure's y dei-
xarlo passar. Dels que 's revolcan, alguns se 'n
escapan.

Vigilante fou parejat pèls *maestros*, ab acom-
panyament d' orquesta. Lo parell de Faico bu-
nyol; lo de *Minuto* excelent, lo millor de la tarde.

La mort á cárrech del primer espasa llarga,
dolorosa, trista, cruel y alevosa.

En la lidia del últim toro anomenat *Calvo*, res
notable sino 'l *quiebro* de jonolls que va donarli
Minuto. Un *quiebro* limpio com la roba quan
surt de la bugada. Figúrinse aquell célebre *quie-
bro* del Sr. Ixart al *Calvo* dels dramas.

De la mort va encarregar-se'n *Morenito*, un
churumbel que tota la tarde va estarse lluhint ab
la capa; pero que ab l' espasa als dits semblava
tot un altre.

Resumint.

Una tercera part de la corrida, la primera,
molt áceptable y animada.

Las dos terceras parts últimas pesadas y abo-
minables.

En *Minuto* m' s decidit, més fresch y més afor-
tunat que 'n Faico.

Lo públich per aixó, content y divertit. sobre
tot al véure á l' autoritat revolcantse per la pols.

Mentres banderillejavan al últim toro, aquells
mossos de la brusa morada, descaballavan als
dos caballs dels picadors que havian servit en to-
tas las corridas dels *niños sevillanos*, en vista de
lo qual, deya un del públich:

—Ara si que s' ha acabat la temporada.

—Donchs s' enganya, va respóndre'i un que
está molt relacionat ab l' empresa.

—¿Y donchs? ¿Tornarém á tenir *niños sevilla-
nos*?

—Sí, senyor, diumenje á la tarde: pero no se-
rán los mateixos, si no uns altres, deixebles

tambè del *Tato*, qu' en la impossibilitat de torear, ha obert conservatori en l' escorxador de Sevilla.

—¿Y valen tant com aquestos?

—Jo sols puch dirli que han treballat últimament á Zaragossa, ab gran aplauso... En fi, diumenje vingui y podrá comparar.

Está vist: lo Sr. Piera s' ha proposat donarnos toros, fins que 'ls panellons nos privin d' aplaudir.

PEP BULLANGA.

ÍNTIMA.

L' altre jorn, mentres dinava,
vaig posarme al teu costat;
per dirte lo que t' estimo
y tocar-te sols la mà.

Ta mare que aixó mirava
enfadada aixecá 'l bras,
y sense dí ase ni bestia
va tirarme un plat pèl cap.

J. ESPUNYA RIBOT.

LICEO.

No faltava més que aquest teatro, y demá s' obra ab una ópera aquí desconeguda.

No deixarà de haverhi concurrencia y animació.

L' obertura del *Liceo* representa 'l comensament de la verdadera campanya teatral, y ha sigut sempre á Barcelona una especie de solemnitat. Aquest any l' arribada dels cantants coincideix ab la vinguda dels primers frets. Prompte veurém quants graus de calor arribará á marcar lo termómetro artístich de la ciutat dels comptes.

I pescatori di perle, deguda al mestre Bizet, tindrà demá al *Liceo* lo següent reparto:

Lelia, SRA. BENDAZZI; *Nadir*, SR. GARULLI; *Turga*, SR. CARBONELL y *Nourabad*, SR. VISCONTI.

Y ara fins á la senmana entrant.

PRINCIPAL.

La comedia de la vida es un arreglo de una producció francesa fet magistralment per D. Antonio Hurtado. Las inverossimituts de qu' está plagada l' obra, se compensan sobradament ab una serie de situaciones ingeniosament preparadas, ab l' excelent pintura dels tipos y ab la gracia inagotable del diálech.

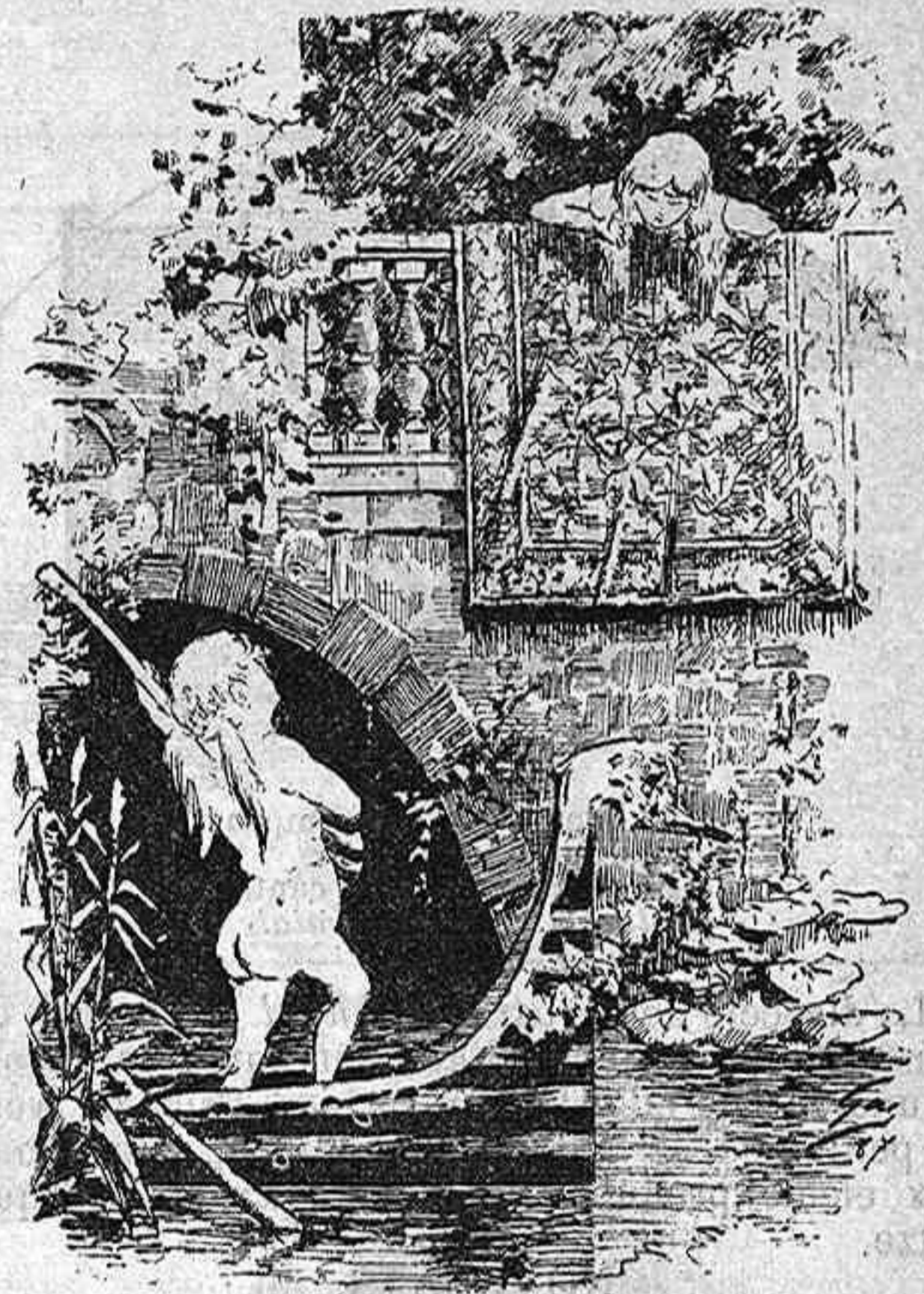
La Tubau interpreta com ella sola sab lo paper de colegiala tímida y enamorada. No 's pot realisar una barreja més agradable de la ignocencia y de la malicia. Res d' estrany, donchs, que fes continuament las delicias del espectador.

La Sra. Alvarez se portá molt bè en lo paper de criada, compartint ab lo Sr. Manso, que representá un criat aragonés acabat, las riallas del públich.

Molt bè 'l Sr. Garcia y acertat lo Sr. Mesa.

Las visitas, digan lo que vulgan los enamorats del sainete clássich, resulta molt per sota de *Los valientes* del mateix autor. Hi ha en *Las visitas* tipos bèn apuntats, es cert; pero sobre que aques-

UN TENORIO.

—Surt, hermosa, á la finestra,
á sentir l' Amor que 't diu...

—Minyó, per fer de Tenorio
anéu molt vestit d' istiu.

tos tipos no son completament nous, careix casi de argument, y per consegüent d' interés.

Literariament tindrà molt mérit; pero aquell diálech trencat y plé de transposicions debilita y desllustra la frasse escénica, y alguns xistes y ocurrencias deixan de causar l' efecte que produhirían si estiguessen expressats ab més naturalitat y més franquesa.

L' empresa del *Principal* ha desempolvat la *Gran-via* y *Pepa la frescachona*, que sigueren los dos filons de la temporada anterior.

ROMEA.

Mentres continuan las representacions de *La Bruixa*, s' ha posat en ensaig un nou drama catalá, dels Srs. Soler y Martí y Folguera, titolat: *La pena de mort*.

CIRCO.

Ab *Cádiz* y *La Gran-via* y un ball titolat *Los Ratas*, las entradas á ralet y á pesseta las butacas, lo *Circo* ha fet alguns plens, cosa á fé que no m' estranya... Pero quan aixó s' acabi llavors ¿de qué farém mànigas?

ESPANYOL.

Reproducció de *L' Hortelana del Born*, parodia de *Mme. Angot*, realsada ab unas coplas de actualitat, que canta la Sra. Matheu.

Diumenje á la tarde *Gran-via*.

Un incident.

Entre ls mariners, va sortir una corista desmesuradament botaruda. Un *mano* del públich la filustra y li crida:

—Ep, tú, grassa... mira que ja matan.

SEGONA EDICIÓ.

Una donya Inés en prempsa,
esperant alguna Brígida
y algun don Juan que li canti:
—¡Cálmate, pues, vida mia!

La direcció del *Teatro Espanyol* no hauria de donar motiu perquè 's diguessen aquestes coses. Si una corista no està en disposició física de vestir pantalons, se la deixa ab faldillas, que 'l mateix efecte produheixen onze *marineritos* que dotze.

NOVEDATS.

Ab bon péu ha comensat la companyia Tutau-Mena. Dissapte funció inaugural ab una gran entrada. Diumenje á la nit un plé á vessar.

Lo drama *Cu-cu* es, com deya la senmana passada, una notable producció del modern repertori francès. Enclou l'evolució complerta d'un caràcter femení que se 'n va d'extrém á extrem, desde la frivolitat cómica á la tragedia. Lo treball del adaptador Sr. Alonso del Real, se distingeix per la pulcritut y l'esmero del llenguatge, aixis com per la laudable tendència de donar carta de naturalesa castellana á una producció essencialment francesa.

Per l'efecte que produhí la representació, no crech que 'l públich de *Novedats*, acostumat á las emocions del melodrama, se formés cabal concepte de una producció tota ella plena de delicadesas y primors, en la qual tots los personatjes, desde 'ls principals als més secundaris, están pintats magistralment, y en la qual se desrolla una acció humana á tot serho, sense cops d'efecte rebuscats, ni altres manganxas al us del día.

La companyia representá *Cu-cu*, ab tot lo carinyo qu'era d'esperar y las damas, especialment la Sra. Mena, lluhiren hermosos trajes.

LA CONMEMORACIÓ DELS DIFUNTS.

Mentres los uns aplaudeixen
al Tenorio allá en las taulas,
los altres van á la iglesia
á pregar per la seva ánima.

Diumenje á la nit se representarà, per primera vegada en aquest teatro, lo drama catalá *Lo Bordenet*, original del Sr. Roca y Roca.

TIVOLI.

Quan va estrenarse *El pais de la olla*, varem estampar sobre aquesta obra 'l judici que ja coneixen nostres lectors. Avuy, al posarse altra vegada en escena, no 'ns pertoca, pues, altra cosa que parlar de las novedats que s'hi han introduhit, que per cert no son moltas.

Figura en primer terme, y com la més ben ensopegada, lo motí de las cigarreras de Madrit, una escena plena de veritat y moviment y sumament oportuna. Després, pagant tribut á las exigencias *raterescas* del present moment históric, l'autor hi ha anyadit un coro de *sis ratas, nada menos*, que son molt aplaudits, veyentse obligats á repetir cada vespre las sevas *operacions*.

Hi surt també una *Pobre chica* que diu quatre cosas molt ben dites y dignas d'aplauso, sobre tot tenint en compte 'l caràcter epidémich que la cansó de la *Menegilda* ha pres de un quan temps á aquesta part.

Fora d'aixó, si la memoria no m'es infiel, *El pais de la olla* ve á ser lo mateix qu'era quan lo seu estreno.

Lo senyor Coll y Britapaja, que ha estat molt acertat en las adicions que hi ha fet, ha pecat en cambi de poch enérgich en quan á las supresions. Las obras d'actualitat ho son quan ho son: passada la época, passa l'obra. Per 'xó la escena dels terremotos, — bónica com pocas, — la dels aconteixements de las Carolinas, la de la invasió colérica y algunas altres per l'istil, resultan ara perfectament extemporáneas. Creyém que *El pais de la olla* no hauria perdut res sufrint una estisorada més decissiva, sobre tot, si 's vol que tingui caràcter d'actualitat, com sembla que 's proposa l'autor.

Apart de tot aixó, 'l senyor Coll no té que agrahir gran cosa á alguns dels actors que prenen part en lo desempenyo de *El pais de la olla*. Hi ha tiradas de versos molt bonicas que no fan cap efecte pèl modo com son dites. Que 's mirin al senyor Puig, com sap ferse aplaudir recitant ab verdader carinyo 'l seu paper, en l'escena del *libre-cambi*. Altres aplausos se sentirian si tots l'imitessin en voluntat.

L'orquestra molt guapa: en Perez Cabrero fet un héroe y aplaudit ab molta justicia.

Lo cos de ball com sempre; bè.

L'aparato brillant y espléndit com tot lo que posa en escena l'empresari del *Tivoli*.

Per 'xó l'obra dona y donará entradas.

CATALUNYA.

Del drama titolat *Los*

LA NOSTRA GENT. (*Dibuix de Mariano Foix.*)

—Miri, don Francisco, no extranyi que aquest mes no li porti 'l lloguer, perquè ab això del paro de las fábricas, no podém pagar.

—Sí, ja ho sè: ab això del paro de las fábricas los inquilinos no poden pagar, y aviat los propietaris no podrém menjar.

bandidos de Madrid, no puch parlarne, perque no he tingut ocasió de véure'l representar.

Ni 'l recurs me queda de ferho per referencias, ja que no he vist un sol periódich local que s'ocupés de la tal producció.

CIRCO EQUESTRE.

Debuts:

Mr. Felix, un funámbul molt apreciable.

Los germans Ferroni, intrépits y despampants, com pochs gimnastas s'hajan vist fins ara. Un d'ells fa 'l doble salt mortal de má á má, lo qual no deixa de ser una assombrosa temeritat.

No d'altra manera 's passan al país en Canovas y en Sagasta. Sino que aquell á cada salt se desnuca.

N. N. N.

LLIBRES.

LA COPA.—*Brindis y cançons* de FRANCESH MATHEU — *Tercera edició.*—Contats son los llibres catalans que alcansan una tercera edició. Ho ha lograt *La Copa* del Sr. Matheu, y aixó s'ols fa son millor elogi.

L'autor d'aquest llibre es un poeta de fibra. Sos versos cisellats, armoniosos, ben encaballats y animats sempre per l'alé de una energia verament catalana, no 's confonen ab los de ningú més.

La nota patriótica y l'accent amorós predominan en las composicions de aquesta colecció. De un y altre sentiment nos permetrém donarne una mostra.

CANT DE GERMANÓ.

Fills de 'n Jaume: catalans, mallorquins y valencians: beguém tots com bons germans.

Tots plegats som la fillada de aquell Rey sense parell, qu'en sa espasa may cansada no hi deixá sortir rovell; de aquell Rey que omplí sa empresa de son cor ab l'ardidesa, de sa ploma ab la sabiesa y ab la llum de son consell.

Fills de 'n Jaume: catalans, mallorquins y valencians: beguém tots com bons germans.

Ell, Mallorca la sultana, ell, Valencia la lleal, relligá á la llur germana del Montseny y del Puigmal: y á sa llengua que hi brotava tan bon punt ell hi arribava, per bateig y rego y sava li doná sa sanch real.

Fills de 'n Jaume: catalans, mallorquins y valencians: beguém tots com bons germans.

D'allavors hermellejaren barrejats nostres penos y las fitas s'aixamplaren dels realmes companyons; d'allavors si fem memoria, compartim l'antiga gloria; si germans som per l'història, per la llengua som bassons.

Fills de 'n Jaume: catalans, mallorquins y valencians: beguém tots com bons germans.

Mes si 'l temps de aquell gran Pare es de doldre y d'anyorar, de aquests temps que corren ara no n'hem pas de renegar, que, germans en pau y en guerra, ara 'ns lliga ab bras de ferre lo vapor per sobre terra, quasi 'l llamp per sota 'l mar.

Fills de 'n Jaume: catalans, mallorquins y valencians: beguém tots com bons germans.

Un sol crit de renaixensa nostres cors ha somogut, bullint d'ánima y de pensa s'ha enardit la joventut; perduts noms de reys y sabis han tornat á nostres llabis, y 'l llenguatje sant dels avis com un riu ha revingut.

Fills de 'n Jaume: catalans, mallorquins y valencians: beguém tots com bons germans.

Com tres branca de una soca una patria tots formém; com las molsas á la roca l'amor nostre hi aferrém; y plorém avuy quan plora sa ruína ja á la vora .. Patria, patria, quan sia hora fins la sanch te donarém.

Fills de 'n Jaume: catalans, mallorquins y valencians: beguém tots com bons germans.

Lo temps nou nos agermana tant y més que 'l temps passat; ab sa forsa sobrehumana nostra sava ha renovat; y á sa véu que 'ns crida clara que som fills tots de una mare nostre cor respon encare: renaixensa es germandat!

Fills de 'n Jaume: catalans, mallorquins y valencians: beguém tots com bons germans.

¿HO VEUS?

Si t'ho he dit deu mil vegadas! Lo ví vell es lo milló: no t'è 'l món bonas glopadas com la bota del recó: es un dot de la velluria que á través de la centuria guarda encare la ranciò.

¿Veus? Tot just hem fet la proba y ja brillan nostres ulls, l'alegría se 'ns renova y la sanch reprén sos bulls; y mos dits tenen fatlera ab ta hermosa cabellera que me 'ls lliga ab sos embulls.

Ho veus ara? ¿No ho sabias que l'amor rendís així? ¿De sè' esquerpa que 'n treurías si 'ls téus ulls diuen que sí? Deixa fer, donchs, á mos llabis, y agraxeixo als revesavis que sabian fè aquest ví.

Qui aixís sab escriure no necessita recomencions. *La Copa* está impresa de una manera notable y formant un tomet elegantíssim.

LO MORT MES MORT DE TOTS LOS MORTS.

L' hisenda municipal surt ayrada de la tomba per veure si, fentli pòr, lo podrà fer donar comptes.

¡¡CALENTETAS!! ¡CALENTETAS!—Colecció de poesías humorísticas per *Anton Llatzer*.—No dirán que no vinga ab oportunitat la segona edició de aquest llibret. Vivim de plé en la época de las castanyas, y per un ral no mes, en los kioskos y principals llibrerías, los ne donarán una racció complerta.

En las composicions de *Anton Llatzer* hi trobarán la facilitat en la versificació y l'ingeni que no falta may en las rimas de D. Joseph María Codolosa, qu' es, segons tinch entés, lo pobre *Llatzer*. autor de ¡¡*Calentetas*!!

En lo próxim número, si no 'm falta l'espai, procuraré que coneguim alguna de aquestas composicions. Y ho faré aixís, perque realment, son tant *calentetas*, que de aquí á llavors no temo pas que hajan tingut temps de refredarse.

RATA SABIA.

COINCIDENCIA.

Ja son las sis, y 'l carrer
va omplintse de bellas noyas
que en aquella hora, alegroyas
abandonan lo taller.

Esperantlas, ab fatlera
hi ha un grapat de jovenets
que allí matan los ratets
garlant ab la castanyera.

Pro quan senten las modistas,
á la dona deixan sola
y se 'n van á fer tabola
y alló que 'n diuhen... conquistas.

Se crusan frasses d' amor
que 'l vent com sempre arrebatata ..
y quan ells diuhen ¡ingrata!
respón alguna:—Es favor.

Y al passar aixís mitj' hora
fent l' òs, y la salamera,
llavoras la castanyera
remena la torradora,
y murmura poch á poch
contemplant las modistetas:
—¡Calentetas! ¡Calentetas!
¡apa!... que surten del foch.

J. LAMBERT.

Y ara que digan que no progressém.

Tenim dos quadrillas de *niños sevillanos*, las quals han aparegut al mateix temps, qu' es com si diguésem que la Tauromaquia ha tingut basonada.

¿No bastan las dos quadrillas? Donchs ja veurán com van sortintne d' altrás.

En aquestas cosas, tot es comensar.

Diumenje á la tarde, mentres á la Plassa de Toros en Faico y en Minuto se las havían ab los badells navarros, en una de las plassoletas del Parch una llograda de xicots donavan també una corrida de per riure, reclosos entre una gran rodona d' espectadors

¡Y ab quin brillo 's torejavan! Lo toro portava dos banyas al cap subjectas ab un círcol. ¡Tant

jove y ja portava banyas! ¡Santa ignocencia! Lo matador usava una espasa de fusta...

Entre 'l públich s' hi veyá més de un municipal cayentli la baba de gust:—¡Demonio de noys!... ¡Mire Vd. que son de la pell de Barrabás!...

No faltava sinó que D. Francisco de Paula, gran protector de la infancia, s' hagués prestat á presidir la corrida.

Pero tot pot remediarse. Qu' entre las diversas construccions de l' Exposició, s' aixequi una plassa de toros en miniatura, per us de la quitxalla, ab un rétol que diga «Escola tauromáquica de párvuls.»

Y ja veurán com no hi haurá prou puesto pels extrangers que vingan á visitarnos.

¿Creuhen encare que 'l porvenir no es de la gent menuda?

Donchs fassan una cosa: visitin l' *Escola superior de Comers* y veurán joves barbamechs, que acaban de sortir de las aulas, investits ab lo càrrech de catedràtics, mentres alguns guetos que 'ls havían tingut per alumnos, ara 'ls serveixen de ajudants.

¿No 'ls basta aixó?

Donchs sápigán que á Santa Elena (Jaen) s' ha efectuat un desafío á revólver entre dos xavals, l' un de dotze anys y l' altre de catorze, quedant un d' ells ab una bala al ventre y sense esperansas de vida.

Causa del desafío: ¡¡una rivalitat amorosa!!

Vaja, senyors: ha arribat l' hora de retirarnos á la vida privada.

De vinticinch á trenta anys encare podrém gallejar una mica; pero al doblar la trentena, será precís tancarnos á casa y no deixarnos veure, per no fer papers ridículs, davant de la nova generació que avansa á passos agegantats y la vista fixa en lo porvenir.

La festa oferta per l' Ajuntament de Madrit als individuos del Congrès literari artístich internacional ha costat la friolera de 8,000 duros.

Los comensals no passaren de 160, de manera que cada congressista va consumir comestibles y bebestibles per valor de 50 duros.

¡Y encare hi haurá qui parli de la crisis *arros-sera*!

Vaja, ¿en qué quedém?

¿Quín nom ha de posarse á la nova avinguda del antich Portal del Angel, avinguda Fivaller ó avinguda Rius y Taulet?

Lòs catalanistas demanan lo primer; los constitucionals pretenen lo segon.

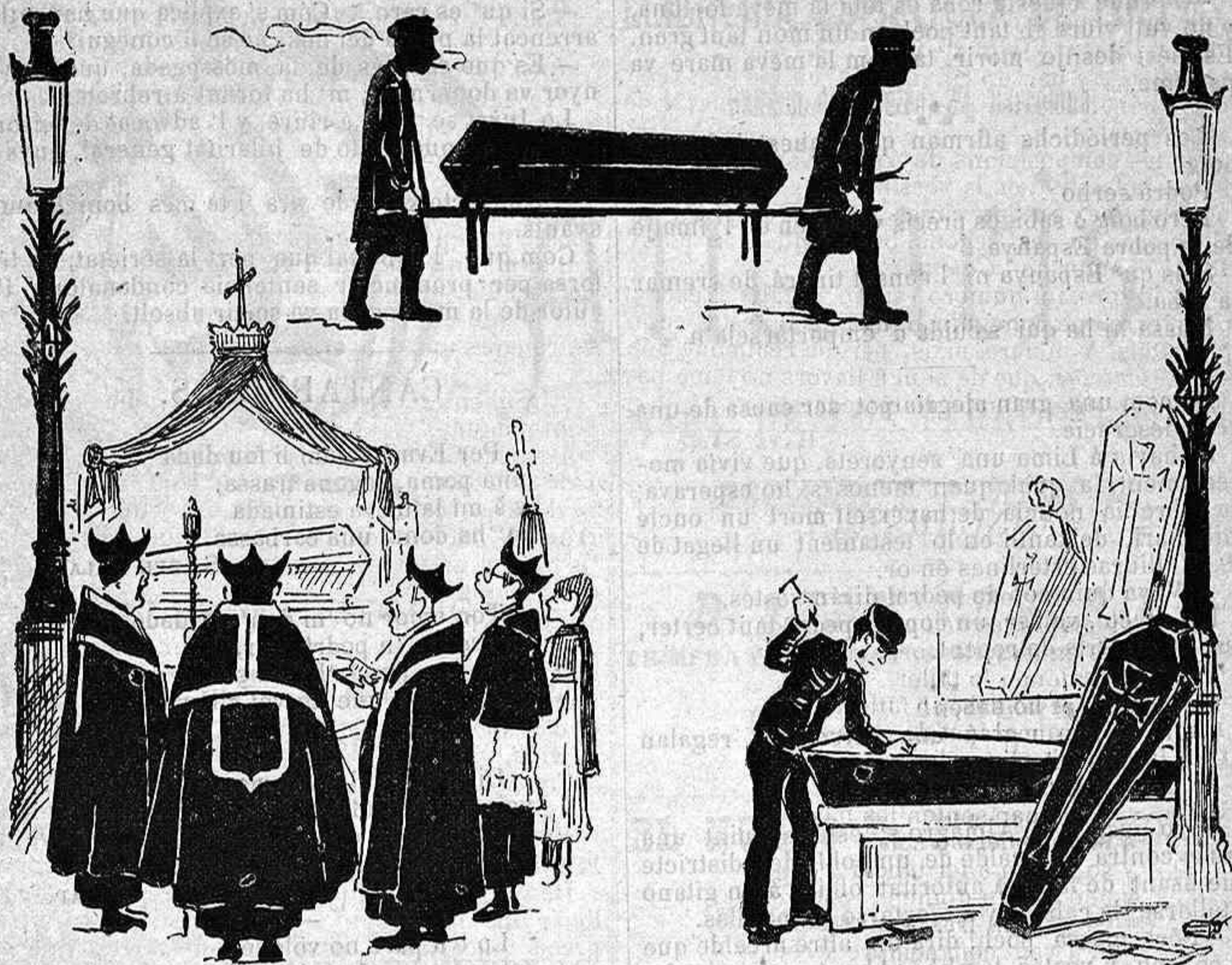
Cada hu té 'l seu favorit.

Y á propòsit: per solventar las diferencias, podria adoptarse un nom francès que conciliaria tots los extréms.

Podrian titularla: «*Grand avenue des Favoris*»

Y entre *favorits* y *patillas* hi hauria interpretacions per tots los gustos.

La Campana de Gracia s' anticipa aquest any á celebrar la festa dels morts, publicant lo número de demá, ab carácter d' extraordinari. Hi tingut ocasió de veure'l, y tant pèl text, com pèls dibuixs, deguts á Pellicer, Mestres y Moliné, puch respondre'ls que farà tró.

LOS QUE VIUHEN DELS MORTS.

¡Pobres banderilleros!

Anavan á embarcarse per América, ansiosos de aplausos y *patacones*, y al posar lo péu al barco, la policía 'ls deté y 'ls conduheix á la caixa ó dipósit de reclutas.

Tots eran quintos que s' havian descuidat de anar á servir.

Las implacables estisoras van arranarlos los cabells.

¡Adèu porvenir, qu' estava pendent no de un pel; pero sí de una *coleta*!

Grans ideas per l' Exposició universal.

Una torre de dos cents metros de altura.

Y pèls que tingan m's ambició, 'l globo cautiu.

Es á dir, tot cosas per elevarse.

¿No hi haurá ningú que fentse cárrech cabal de la realitat de las cosas, construheixi un pou bèn fondo, per amagarse sota terra?

Faria negoci, dat que han de ser molts més los que s' amaguin que 'ls que s' elevin.

Un retrato á la ploma.

Se tracta del jutje municipal de Celrá (Girona), que al extendre 'l següent recibo, s' ha retratat á sí mateix, ab totas las faltas y xacras ortográficas:

«Recibí de Pedro Cornella unofisio Pidimelo Sertificasión del libro de diFusion, de barios Nombres quean Fallesido Exterior Mente.— Selra 20 Agosto 1880.—Benito Benart.»

A un jutje municipal tant *enllustrat*, no hi ha

mès remey que concedirli l' alternativa de académich de la llengua.

Los encarregats de las obras de la iglesia de Santa Mónica ploran y gemegan, porque haventse recaudat tant sols 89 mil pessetas per la reconstrucció del edifici, ne porten gastadas 150 mil, y 'ls treballs encare no están llestos.

Per poca cosa s' aturrullan. La industria eclesiástica es la única que aquí á Espanya no coneix crísis ni sofreix eclipses.

En las iglesias, *las missas* surten sempre de las sagristías.

Acaban de publicarse las obras poéticas de 'n Cánovas del Castillo. La colecció está dividida en quatre parts: Primera *Amores*; 2.ª *Quejas*; 3.ª *Rimas varias*, y 4.ª *Cantos lúgubres*.

Ve 'ls aquí tota la vida del Mónstruo posada en vers.

Comensa per enamorat y acaba per enterra-contribuyents.

L' escena á Madrit:

Un pobre vell, davant de la Ronda de Atocha, 's despulla filosóficament, y al trobarse nú de pel á pel, encén un misto y cala foch als pellingots que cubrian lo seu cos esquálit.

Un transeunt, al presenciari escena tant extravagant, li pregunta:

—¿Per qué fa aixó?

Lo vell respon:

—Perque aquesta roba es tota la mèva fortuna, y no vull viure ab tant poch en un mon tant gran. Es més: desitjo morir, tal com la mèva mare va parirme.

Los periódichs afirman que aquest infelís es boig.

Podrá serho.

Pero boig ó sabi, es precis veure en ell l'imatje de la pobra Espanya.

Sóls qu' Espanya ni 'l consol tindrà de cremar la roba.

Massa hi ha qui 's cuida d' emportársela'n.

De com una gran alegria pot ser causa de una gran desgracia.

Hi havia á Lima una senyoreta, que vivia modestament, la qual, quan menos s' ho esperava, va rebre la noticia de havérseli mort un oncle milionari, deixantli en lo testament un llegat de 10,000 lliuras esterlinas en or.

—¡Vaya quin cop de pedra! dirán vostés.

En efecte, va ser un cop de pedra tant certer, que va matarla de repent.

Per lo tant, ja ho saben.

Quan vulgan mal á una persona li regalan 10,000 lliuras esterlinas.

En lo juzgat de Almagro s' está seguint una causa contra l' arcalde de un poble del districte que usant de la seva autoritat obligá á un gitano á tallarse 'ls cabells y á afeytarse las patillas.

—Fórt, massa poch! dirá un altre arcalde que jo conech y vostés també. ¿Ahont s' es vist fer afeytar las patillas de ningú? ¡Las patillas!.. ¡La part més sagrada de la persona!

La colecció zoológica del Parch s' ha aumentat ab una guineu.

En cambi, y sens dupte, degut als frets repentins de aquests últims días, han desaparecut la majoria dels animals que figuravan en dita colecció.

Ja comprendrán que 'm refereixo á las moscas.

Sarah Bernhardt ha escrit una comedia que s' estrenará aquesta mateixa temporada.

Se titula *L'Épingle*, es á dir l' agulla.

¡Si será un retrato d' ella mateixa!

Perque, al igual que l' agulla, la Bernhardt es llarga, prima, fina y punxa.

Una escena eminentment parisiense.

Compareix davant del Jurat un subjecte acusat de haver pegat una mossegada al nás de un altre, enduhétsen'hi un tros. Lo trosset de nás figura en la taula del Jurat, com á cos del delictes, ficat dintre de un pot d' esperit de ví.

La víctima de la mossegada, compareix á declarar en qualitat de testimoni; però cosa rara: no se li coneix res.

Lo president del Jurat, al veureli 'l nás incólume, li pregunta:

—¿Y aquest nás?

—Es mèu.

—Será postís.

—No senyor, es natural.

—¿Y donchs lo tros que hi ha dintre d' aqueix pot?

—També era mèu.

—Si qu' es raro... ¿Cóm s' explica que haventli arrencat la punta del nás, no se li conegui?

—Es que després de la mossegada, que 'l senyor va donarm'hi, m' ha tornat á rebrotar.

Lo Jurat se posá á riure, y l' advocat defensor aprofitant aquell rato de hilaritat general, anyadeix:

—Y adverteixin que ara 'l tè més bonich que avants.

Com que 'l tribunal que pert la serietat, no tè forsa per pronunciar sentencia condenatoria, l' autor de la mossegada va sortir absolt.

CANTARELLAS.

Per Eva á Adám li fou dada
una poma, segons trassa;
y á mí la mèva estimada
m' ha donat una carbassa.

S. DEL PALAU.

Ton amor no 'm don' cuydados
ni res me 'n podria dar,
si no fos, nena, 'l mèu sastre
que ara diu que 'm vol citar.

PALLARINGAS.

Dius que vols donarme á dida:
veig que sabs lo que 'm convè,
perque densá que ab tú tracto,
m' hi tornat com un llonguet.

J. CAP.

Lo t' u pare no volgué
concedir que fosses monja;
pero en cambi t' ha donat
permís per ser majordona.

JAUME E. RIBOT.

Quan jo era pobre tú 'm deyas:
—¡Si á lo menos fosses rich!
Y ara que ho soch, al parlarte:
—¡Si fosses rica! jo 't dich.

A. LLIMONA.

Que 't regali unas botinas
dius qu' es, prenda, ton anhel;
noya, aixó t' ho treus del cap
y t' ho posas á n' als péus.

S. U. S. T.

No hi ha pas noyas al món
com son las de Barcelona,
que si 'ls hi dihéu:—«Jo t' estimo»,
vos responen:—«Poca solta.»

PEPE.

—Al mèu poble, deya un menestral, pots dormir ab las portas del carrer obertas de bat á bat. Tothom ho sab, al mèu poble no hi ha mes que gent honrada.

—Donchs al mèu, succeheix tot lo contrari. Al mèu poble surts al carrer, cridas «lladres» y tothom fuig.

(Continua á la página 640.)

GALERÍA HISTÓRICA
DE
MUJERES CÉLEBRES

POR
EMILIO CASTELAR

(Tomo IV)

Cada tomo en 4.º, 5 pesetas.

EL ÉXCOMULGADO
Ó
LAS BODAS DE UN PRESBITERO

POR
H. Ardieta

1 tomo en 8.º, 3 pesetas.

BAJO LA PARRA

POR
SALVADOR RUEDA

1 tomo en 8.º, 3 pesetas.

ENSALADA RUSA

POR
J. JACKSON VEYÁN

*Recortes en prosa con ribetes en verso, precedidos
de un prólogo de VITAL-AZA.*

1 tomo en 8.º, cubierta al cromo, 2 pesetas.

LLIBRERÍA ESPANYOLA DE LOPEZ

Rambla del Centro, 20, Barcelona.

ANUNCIOS

MAPA DE LOS FERROCARRILES
DE

ESPAÑA Y PORTUGAL

Precio 1 peseta.

D. JUAN TENORIO

PRIMERA Y SEGUNDA PARTE.—DRAMA EN 7 ACTOS

POR

D. JOSÉ ZORRILLA

Precio 2 pesetas.

EL NUEVO D. JUAN TENORIO

3.ª y última parte

LEYENDA DRAMÁTICA EN 7 ACTOS, EN PROSA Y VERSO

ORIGINAL DE

Joaquín M.ª Bartrina y Rosendo Arús y Arderiu

Precio 2 pesetas.

EN JOANET Y EN LLUISET

PARODIA DE

D. JUAN TENORIO

Empescada per SANALL y SERRA

Dibuixos de Gomez Soler

1 cuaderen en 8.º, Ptas. 0'50.

SEÑORES DE SALDIVAR

PRECIOSA NOVELA ESPAÑOLA ORIGINAL DE

M. MARTINEZ BARRIONUEVO

2 tomos en 8.º, 6 pesetas.

OBRAS ALEGRES Y FESTIVAS DE REPUTADOS AUTORES

Paul de Kock. — Henri de Kock. — Gomez de Ampuero. — S. Rueda.
Manuel Cubas. — Constantino Gil, etc., etc.

la mayor parte publicadas á peseta cada tomo, con cubiertas al cromo.

ALMANAQUES

á peseta

Cupidinesco. — Festivo. — La Carcajada. — El Quita pesares. — Infundio. — Demi-Monde.

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo, ó bé en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravíols, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. A 'ls corresponsals de la casa s' otorgan rebaixas.

¡QUÍ SAB!

—¡No sé! Fa al menos mitj' hora que 'm segueix y no 'm diu res...
 ¡Senyas, senyas y més senyas!...
 ¡Quí sab! Potsé es mut, pobret!

Una senyora está estipulant las condiciones mediant las quals prén á una criada.

—A més de cuynar y planxar, tinch una altra ventatja.

—Quina ventatja?

—Que si 'm prén á mí, no ha de tenir por de lladres.

—Y aixó?

—Tinch relacions ab un municipal y aquest se posa de punt á la porta de totes las casas ahont serveixo.

En judici oral, al final de la vista:

—Acusat, diu lo president, t'algo que anyadir á la seva defensa.

—Ni un xévo, senyor president, ahir encare tenia tres pessetas y mitja; pero l'advocat se me las ha emportadas.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1. XARADA 1.ª—Lor-ca.
2. ID. 2.ª—Ca-de-na.
3. ACENTÍGRAFO.—Avia-Aviá.
4. CONVERSA.—Tino.
5. TRENCA-CLOSCAS.—Vilajuiga.
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Hortensia.
7. INTRÍNGULIS.—Moros.
8. GEROGLÍFICH.—Per setcasins á Setcasas.

XARADA-ANUNCI.

GRAN LIQUIDACIÓ
 DE GABIAS Y TOTAL
 D. F. DE P. R. Y T.

Ne dos un gran dipòsit en los Jardins del Parch de la Ciutadela.

Las donará molt barato, per ser de formas antigues y hu-tres, y ser inútils per l' objecte á qu' estavan destinadas.

J. ASMARATS.

II.

—Qui está prima está segona
 ¿no es vritat Sr. Marsal?

—Es molt cert, senyora Tona.
 Diguim, ¿ahont es la Ramona?

—A comprá un xich de total.

J. M.ª BERNIS.

MUDANSA.

Mon amich Joseph Petit
 que á Esplugas una tot t'è
 ab la Total del fusté

n' estava mitj engrescat:
 mes no sé per quina tot
 ara ella diu que no 'l vol,
 y avuy á posta de sol
 la carbassa li ha donat.

PEPET D' ESPLUGAS.

ANAGRAMA.

¿Es cert que 's casa Vidal
 D. Tot ab donya Total?

PAU MATALLOPS.

TRENCA-CLOSCAS.

ANYORA LO SÉU NAS.

Formar ab aquestas lletras lo títol de una divertida pesca catalana.

R. ROURA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7.—Célebre ciutat ahont un general se féu coneixe.

3 2 1 6 7 1.—Lo que ha ocasionat aquest general.

1 4 1 6 7.—Lo que també ha causat á Espanya.

6 4 5 7.—Calificatiu que 's mereix.

3 2 6.—Altre qualificatiu que li está adequat.

6 7.—Lo que sempre ha sapigut darse.

7.—Lo que ni tant siquiera sab.

P. TALLADAS.

CONVERSA.

—T'ia, ¿sab qui m' ha tocat lo rellotje de aquí sobre?

—Ton oncle crech que se l' ha posat.

—¿Quín oncle?

—Tú mateix ho has dit.

NOY DE SARRIÀ.

GEROGLÍFICH.

×

OR

LL LL

II

E

CAPELLÀ PRE-HISTÓRICH.

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 23